

سرمقاله

راه خروج از بن بست مذاکرات برجامی

ادامه از صفحه یک... نگاه کنیم و در چارچوب حقوقی کلی‌تری به ریشه اختلاف بپردازیم، می‌شود راهکارهایی از دل متون پایه‌ای پیدا کرد که مورد رضایت طرفین باشد؛از عبارت «نگاه کلان‌تر» منظور این است که به جای جستجوی راه‌حل در چارچوب مربوط به روابط دو جانبه ایران و اژانس، در چارچوبی دینال راه‌حل بگردیم که در آن وظایف کلی اژانس در رابطه با همه اعضای آن تعریف شده است.اژانس و طرف غربی معتقدند موضوعات پادمانی موضوعاتی ماهیتاً «فنی» هستند که باید طی یک فرایند مذاکرات فنی میان ایران و اژانس حل‌وفصل شود و ایران معتقد است اختلافات پادمانی به عملکرد غالباً «سیاسی» اژانس در حوزه نظارتی برمی‌گردد و باید در وین در چارچوب مذاکرات سیاسی برطرف شود. در واقع، هسته اصلی اختلافات به تفسیر متفاوت طرفین از اختیارات اژانس در حوزه جمع‌آوری اطلاعات-برای ایفای وظایف نظارتی، هویت منابع اطلاعات و شیوه‌به کار گیری اطلاعات مربوط می‌شود.به عبارت دقیق‌تر، اختلاف اصلی اژانس /غرب و ایران به تفسیر متفاوت آن‌ها از مفاد «اساسنامه اژانس» ارتباط دارد که انتقاد سازو کار حل اختلاف آن نیز در خود این اساسنامه تعریف شده است. یعنی در این نگاه کلان، اختلاف میان ایران و اژانس یک اختلاف تفسیری متن اساس نامه است که راه‌حل آن نیز مشخص است.در واقع، ماده ۱۷ اساس نامه اژانس مقرر می‌دارد طرفین می‌توانند اختلافات تفسیری را – چنانچه موفق نشدند باشند آن را طی مذاکره حل‌وفصل کرده باشند – به دیوان بین‌المللی دادگستری جهت اخذ نظر مشورتی ارجاع دهند، به عبارت دیگر، ایران و اژانس می‌توانند با طرح پرسش و درخواست نظر مشورتی در مورد مقوله بیطرفی اژانس و ارتباط آن با وظایف نظارتی و هویت منابع اطلاعاتی، عملاً دیوان بین‌المللی دادگستری را به عنوان فصل الخطاب اختلاف کنونی تعیین کنند.به نظر ما ز تعریف اختلاف به عنوان یکی اختلاف تفسیری اساسنامه و ارائه پیشنهاد توسل به ماده ۱۷ برای حل‌وفصل آن برای ایران چند مزیت دارد اول اینکه این پیشنهاد برخاسته از راهکاری است که خود اساسنامه اژانس در نظر گرفته است و صرف طرح این پیشنهاد – یعنی واگذاری داورى نهایى به عالی‌ترین مرجع قضایی بین‌المللی – به موضع ایران مشروعبت حقوقی می‌بخشد. ضمن اینکه رد آن توسط طرف مقابل در زمان پر بودن روند اخذ نظر مشورتی – با اجرای این طرح عملاً تا زمان ارائه نظر دادگاه موضوع اختلافات پادمانی تا چند سال به حالت تعلیق در خواهد آمد و فرصت کافی برای اجرای توافق احیای برجام حاصل خواهد شد. ضمن اینکه دولت بایدن نیز – با طرح این نکته نزد مخالفان داخلی که راه‌حل را به عالی‌ترین مرجع قضایی جهان سپرده است – یک راه خروج آبرومندانه بن بست کنونی پیدا خواهد کرد که پریش هم هزینه سیاسی کم‌تری خواهد داشت.از طرف دیگر طرح یک پرسش اساسی از دادگاه در مورد اختیارات، وظایف و عملکرد کلی اژانس بسیاری از کشورها را در صف حامیان موضع ایران قرار خواهد داد و مستعد است به یک اصلاح ساختاری کلی در این نهاد بین‌المللی منتهی شود. به بیان دیگر، چنانچه نظر مشورتی به نفع ایران صادر شود، چه بسا در آینده شاهد تغییر رویه و اصلاح فرایندهای فعلی اژانس در حوزه دریافت اطلاعات از منابع ثالث و چگونگی به کارگیری آن اطلاعات باشیم. اگر رای به زیان ایران صادر شد نیز ایران نهایتاً در چند سال آینده – پس از خرید زمان و بهره‌مندی از مزایای احیای برجام – وادار به پاسخ‌خوگی به پرسش‌هایی خواهد شد که پاسخ به آن‌ها «مرور از» است و انتظار می‌رود در هر حال، توسل به سازوکار حل اختلاف مندرج در ماده ۱۷ اساس نامه اژانس راهکار قابل تأملی است و جادارت می‌مذاکره‌کننده این گزینه را نیز مورد بررسی قرار دهد.

یادداشت

آینده صنعت لوازم خانگی در پسابرجام

ادامه از صفحه یک... در نظر گرفته شود و بعد از تقای کیفیت، توسعه خدمات پس از فروش و توسعه صادرات پایدار، موضوع آزداسازی مورد بررسی قرار گیرد؛ چرا که ایران با ۸۵ میلیون جمعیت واقتصاد قوی، خود دارد گردش آزاد اقتصادی را تجربه کند. بهتر است در دوره پسابرجام به جای آزداسازی واردات، کشورهای خارجی تشویق به مشارکت و همکاری مشترک به شکل‌های مختلف با تولید کنندگان داخلی شوند.استقلال واحداثی تحقیق و توسعه، واحدهای به روز، تحویل تجهیزات تکمیلی خط تولید و آموزش مدیریت بازرگانی و تولید بهترین گزینه‌هایی است که می‌توانند در این شراکت اتفاق بیفتند. البته همه این موارد ۵۰ درصدی است که ایران برای آن تصمیم می‌گیرد واموقی وابسته به تصمیم طرف خارجی است. واقعیت این است که طرف‌های خارجی منتظر می‌مانند تا برجام ۱۰۰ درصد مستقر شود و از طرف دیگر آمریکا اعلام کرده استقرار کامل مفاد برجام ۱۶۵ روز طول می‌کشد. اگر دقیقاً همین عدد را هم در نظر بگیریم پنج ماه زمان می‌برد و به نظر می‌رسد در واقعیت تا حداقل یک سال آینده هیچ اتفاقی نخواهد افتاد. علاوه بر این موضوع انتخابات آمریکا هم مطرح است و این شرایط برای برندهای خارجی شرایط پایداری نیست. علاوه بر این ایجاد محدودیت برای برندها به دلیل تبعیت آن‌ها از تحریم‌های آمریکا درست نیست، چون اقتصاد همین است و این وضعیت مربوط به تمام برندها در کل صنعت کشور بود. کالا های گاز سوز در صورت آزاد شدن واردات توان رقابت دارند؛ چراکه کیفیت آن‌ها به طور مداوم افزایش یافته، خدمات پس از فروش آن‌ها به درستی توسعه یافته و بازار صادراتی دارند اما در خیلی از کالاها توان رقابت وجود ندارد؛ چرا که با وجود تسهیلات بانکی با بهره ۲۴ درصد نرخ تورم تولید ۱۷۸ درصدی، تولید کننده نمی‌تواند مجززه کندو یا تولیدات کشورهایی که در شرایط بهتر با سود بانکی سه درصد و مشوق‌های صادراتی و بدون هزینه‌های پنهان فعالیت می‌کنند، رقابت کند. در صنایع لوازم خانگی کوچک هم-به‌طور کلی مزیت رقابتی زیادی نداریم، البته خیلی موارد هم باید درون‌نگاهی حل‌شود کمی نسبی گوید تولید کنندگان هیچ اشکالی ندارند.

شرایط دریافت کارتخوان تغییر کرد

مدیر روابط عمومی بانک مرکزی گفت: ارایه برخی خدمات بانکی همچون اعطای ابزارهای پذیرش صرفا به دارندگان سپرده‌های بانکی تجاری قابل تخصیص است. مصطفی قمری وفا نوشت: با تصویب ضوابط ناظر بر حساب‌های سپرده تجاری، دارندگان این حساب‌ها می‌توانند از مشوق‌ها و سیاست‌های تریغی‌بی که در ضوابط یادشده آمده است بهره‌مند گردندوی افزود: طبق این ضوابط از این پس، ارایه برخی خدمات بانکی همچون اعطای ابزارهای پذیرش صرفا به دارندگان سپرده‌های بانکی تجاری قابل تخصیص است. به گزارش تسنیم، طی روزهای اخیر بانک مرکزی در بخشنامه‌ای دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن را برای اجرا به شبکه بانکی ابلاغ کرد. بر اساس این بخشنامه، تمامی حساب‌های سپرده بانکی اشخاص حقوقی، حساب تجاری محسوب می‌شوند. حساب سپرده بانکی اشخاص حقیقی، حساب غیر تجاری است و فقط در صورت طی یکی از تشریفات مذکور در ماده (۴) دستورالعمل به حساب تجاری تبدیل می‌شود. غیر تجاری شدن حساب‌های تجاری اشخاص حقیقی نیز فقط در چارچوب رویه‌های مذکور در همان ماده میسر است. به گفته معاون نظارت بانک مرکزی، هدف بانک مرکزی از تفکیک حساب‌های تجاری از غیر تجاری ایجاد شفافیت در نظام اعتباری کشور است.

«تجارت» آرز یابی کرد؛ سیاستگذار چگونه میتواند قیمت کالاها را در سال آینده کنترل کند؟

مسیریابی کاهش تورم در ۱۴۰۲

بانکی را عملیاتی کردند و مواردی از جمله کنترل ترازنامه بانکی، کاهش منابع یلو که شده بانک‌ها، تقویت نظارت بانکی و نظایر آن انجام شدوی با بیان اینکه ساختار نظام بانکی معیوب است و بانک‌ها در گیر بنگاهداری گسترده شده‌اند که موجب افزایش ناترازی بانک‌ها شده است افزود: پیشنهاد من به تیم اقتصادی دولت این است که در کنار اصلاحات جزئی و اصلاحات تکی نظام بانکی به تدریج به سمت اصلاحات ساختاری نیز حرکت کنند. دولت تلاش کرد ضمن تقویت شفافیت، انضباط بخشی را به نظام بانکی تحمیل کند اما لازم است که به اصلاحات عمیق دست بزند. این تحلیلگر اقتصادی اقدامات دولت در رفع ناترازی در بودجه و امور مالی را مثبت ارزیابی نکرد و گفت: بودجه ۱۴۰۱ همچنان بودجه ناترازی و شکستنده است و هزینه‌های مختلفی بر بودجه ۱۴۰۱ تحمیل و اضافه شده است. در این زمینه لازم است که تیم بودجه‌ریزی کشور برای سال آینده بودجه‌ای شفاف و با ناترازی کم‌تری را تحویل دهد. ناترازی‌های تجاری و ارزی کشور نیز به لطف افزایش قیمت‌های جهانی تا حدودی کاهش پیدا کرده است. برای اقدامات اساسی در این زمینه به اصلاح ساختار در حوزه توسعه صادرات غیر نفتی و مدیریت واردات نیاز داریم. شفافیتی بسایان اینکه تمام تلاش دولت این بوده که تورم و انتظارات تورمی را کنترل کند و اجازه سه رقمی شدن تورم را ندهد، ادامه داد: در حوزه نقدینگی تلاش دولت این بوده که نقدینگی

* راهکارهای کاهش نرخ تورم در سال آینده

یک کارشناس اقتصادی با بیان اینکه فعلا تلاش حداقلی دولت این است که تورم افزایش پیدا نکند و امسال از ۴۰ درصد فراتر نرود، گفت: اگر دولت بتواند امسال تورم را به زیر ۴۰ درصد برساند، کارنامه موفقی در این زمینه خواهد داشت و برای سال بعد نیز اگر اقدامات قابل توجهی در رفع ناترازی‌های ارزی، بودجه‌ای مالی و بانکی انجام دهد، می‌توانیم شاهد تورم زیر ۲۵ درصدی باشیم. و حید شقاقتی شهری در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: مسئله تورم یک معضل ۵۰ساله در اقتصاد ایران است و میانگین تورم ایران در ۵۰ سال گذشته ۲۰ درصد بوده است؛ بنابراین موضوع تورم مربوط به دولت خاصی نیست و مسئله بلندمدت اقتصاد کشور است و باید حل شود. در دهه ۹۰ میانگین تورم ایران ۲۶ درصد و در چهار سال گذشته بیش از ۴۰ درصد بوده است. وی با بیان اینکه تا زمانی که ریشه‌های اصلی تورم از بین نرود، همچنان تورم پنهان را در اقتصاد ایران مشاهده خواهیم کرد، افزود: تا زمانی که ریشه‌های تورم حل نشود، همچنان تورم به صورت آشکار و پنهان در اقتصاد ایران وجود خواهد داشت.

به عنوان مثال در سال ۱۳۹۵ تورم ایران به ۹ درصد رسید اما چون ریشه‌های تورم حل نشده بود، باز روند صعودی تورم ادامه پیدا کرد و تورم در آن سال فقط به دلیل کاهش انتظارات تورمی کم‌شده بود. این کارشناس اقتصادی سه ریشه اصلی تورم را در ناترازی بودجه‌ای و مالی، بانکی، تجاری و ارزی دانست و گفت: تا زمانی که این ناترازی‌ها در اقتصاد وجود دارد، انتظارات تورمی نیز هر بار شعله‌ور می‌شود. در سال ۱۳۹۵ این ناترازی‌ها وجود داشت اما به دلیل کاهش انتظارات تورمی، نرخ تورم نیز کاهش شد و در سال ۱۳۹۷، ناترازی‌های اقتصاد کشور با خروج آمریکا از برجام تشدید شد و تورم‌های بالای ۴۰ درصد را مشاهده کردیم. شفافیتی درباره روند تورم و نقدینگی در دولت سیزدهم بیان کرد: زمانی که فعالیت دولت سیزدهم آغاز شد، سه ناترازی بودجه‌ای، مالی و ارزی در اقتصاد ایران وجود داشت.

در این زمینه تلاش دولت این بود که این سه ناترازی و انتظارات تورمی را کنترل کند. برای این موضوع در حوزه ناترازی بانکی اقدامات مثبت و رو به جلویی انجام شد؛ به طوری که وزارت اقتصاد و بانک مرکزی سیاست‌های انضباط بخشی به نظام

معامله طلا، ملک، ارز و خودرو و مشمول مالیات می‌شود؛

خبر تلخ برای سفته بازان و سوداگران

کاهش تقاضا برای ردوبدل کردن کالاهای مذکور موجب کاهش قیمت آن‌ها در بلند مدت می‌شود، اظهار کرد؛ کاهش قیمت، اثرات خاص خود را بر اوضاع نقدینگی خواهد گذاشت و نقدینگی را نه تنها به سمت تولید هدایت خواهد کرد بلکه حجم نقدینگی مورد نیاز در جامعه را برای جذب در فعالیت‌های سوداگرانه کاهش می‌دهد در بلندمدت اثرات ضد تورمی هم خواهد داشت. از سوی دیگر برای دولت به واسطه این فعالیت‌ها در آمد حاصل می‌شود. موحدی در ادامه با تأکید بر اینکه بیشتر املاک و دارایی‌هایی که مورد نقل و انتقال قرار می‌گیرند توسط قشر پردرآمد انجام می‌شود، گفت: به همین دلیل اجرای این طرح عدالت مالیاتی هم در پی خواهد داشت؛ یعنی به باز تولید درآمد بین اقشار مختلف جامعه کمک خواهد کرد. همچنین از آنجایی

طلاي جهانی جان گرفت

جهانی پیش از تعطیلی بازار به ۱۷۱۷ دلار و ۱۰ سنت رسید و قیمت طلای آمریکا نیز به ۱۷۱۸ دلار و ۱۰ سنت رسید. شان لوسک، یکی از مدیران بازرگانی شرکت والش می‌گوید: داده‌های ضعیف‌تر اقتصادی در هفته آینده می‌تواند دلار آمریکا را تحت فشار قرار دهد و قیمت طلا را بالا ببرد، اما این داده‌ها فدرال رزرو را از افزایش نرخ‌ها-با نمی‌دارد و این در نهایت از بازده اوراق قرضه و دلار آمریکا حمایت می‌کند. طلا هفته آینده می‌تواند به ۱۷۶۰ دلار برسد اما این واقعیت را تغییر نخواهد داد که همچنان با مشکل مواجه است. مارک چندلر، مدیر عامل بانوک برن گلوبال فارکس گفت که هر افزایش

تورم کنترل می‌شود. وی بیان کرد: تورم موضوع دیگری است که به معیشت مردم مربوط است، تورم ۴۰ درصدی طی چند سال گذشته زندگی مردم و معیشت آن‌ها را تحت تأثیر قرار داده که سه راهبرد برای این موضوع پیشنهاد شده است؛ اگر ۳ تا نرازی اصلاح شود تورم کنترل می‌شود؛ ناترازی بودجه که در سال ۱۴۰۰ حدود ۲۹۰ هزار میلیارد تومان بود، ناترازی صندوق‌های بازنشستگی که شاید ۱۰۰ سال پیش دولت ۱۰ همت به صندوق‌های بازنشستگی کمک می‌کرد که این کمک در سال گذشته به ۲۱۷ همت رسیده و سومین ناترازی مربوط به شبکه بانکی است که در سال‌های گذشته عمیق‌تر شده است. نگاه‌هداری با بیان اینکه اگر این سه ناترازی کنترل شود، تورم کنترل می‌شود، افزود: بسته‌های سیاستی در راستای رفع این ناترازی در کشور پیشنهاد شده است که آن‌شاه‌الله با رفع این موضوع به سمت کاهش تورم طی سال‌های برنامه هفتم توسعه برویم.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه در نکاتی که گفتید به ویژه موضوعات مربوط به جذب بازارهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای نقش رفع تحریم‌ها بسیار پررنگ است یعنی اگر تحریم‌ها رفع نشود تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه با مشکل روبه‌رو می‌شود، تصریح کرد: من شاید به اندازه‌ای که شما می‌گویید وزن برای رفع تحریم‌ها قائل

نباشم، نه تنها من بلکه صاحب نظران ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک هم که از سوی مرکز پژوهش‌ها با آن‌ها جلسه داشتیم، به این موضوع معتقد هستند.

وی با بیان اینکه هیچ شکی در اینکه باید به سمت رفع تحریم‌ها برویم، نیست تا جایی ممکن، باید نسبت به رفع تحریم‌ها اقدام کنیم، گفت: هیچ کس شک و تردیدی نسبت به اینکه رفع تحریم بر باعث بهبود وضعیت معیشت و زندگی مردم می‌شود، وجود ندارد، اما میزان ارزیابی ما از تأثیری که رفع تحریم‌ها بر بهبود معیشت مردم دارد، باید محاسبه شود. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه ما یک بحثی مبنی بر رفع تحریم‌ها و بحث دیگری مبنی بر عایدی ما از رفع تحریم‌ها داریم، اضافه کرد: نباید در محاسبه عایدی سیاسی، اقتصادی، حقوقی در رفع تحریم‌ها دچار بیش بر آورد شویم به این معنا که نباید فکر کنیم همه مشکلات ما با رفع تحریم‌ها رفع می‌شود و گشایش‌های بسیاری اتفاق می‌افتد. وی در پاسخ به این سوال که با وجود تحریم آیا می‌توان اهداف مذکور را محقق کرد-به تغییرات عرصه بین‌الملل، انتقال ثروت از غرب به آسیا، جامایی‌های جدیدی که موجب ایجاد ابهامی در فضای بین‌الملل شده، به نوعی درگیری‌هایی که میدان قدرت‌های بزرگ مانند چین با آمریکا یا روسیه با آمریکا رخ داده اشاره کرد و ادامه داد: اگر ما هوشمندانه توانیم در انتقال قدرت‌ها، جایابی صحیحی برای خودمان در نظام بین‌الملل داشته باشیم، دستاوردهای مناسبی به دست می‌آوریم.

* الزامات کاهش نرخ تورم

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس نیز با اشاره به تورم ۴۰ درصدی کشور و تأثیر آن بر معیشت مردم، گفت: اگر ۳ تا نرازی؛ بودجه، صندوق‌های بازنشستگی و نظام بانکی اصلاح شود،

به این اطلاعات در قالب سامانه‌ای ثبت می‌شود؛ از جهت اطلاعاتی هم می‌تواند به کشور کمک کند.

* درزای فروش باید صورت حساب الکترونیک دریافت کرد

وی به این سوال-که اگر یک شخص حقیقی اقدام به فروش ۱۰ سکه کند، اطلاعات آن از چه طریق به سازمان امور مالیاتی خواهد رسید؟ پاسخ داد: یک قانونی وجود دارد تحت عنوان "قانون پایه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان". این قانون در قالب یک بسته قانونی در کنار مالیات بر عایدی سرمایه قرار گرفته و این قانون را تکمیل می‌کند. در این شرایط هر فرد حقیقی موظف می‌شود حتی اگر یک سکه هم می‌خواهد بفروشد، آن را به فردی بفروشد که قرار است در ازای آن صورت حساب الکترونیک صادر کند. رئیس

قیمت طلا را اصلاحی کوتاه‌مدت در روند نزولی فعلی می‌داند. این هفته، در مجموع ۱۶ متخصص بازار در نظرسنجی‌وال استریت کیتکو نیز شرکت کردند. ۹ تحلیلگر یا ۵۶ درصد گفتند که در هفته آینده نسبت به طلا خوش بین هستند. دو تحلیلگر یا ۱۳ درصد گفتند که نزولی هستند و پنج تحلیلگر یا ۳۱ درصد گفتند که در مورد فلز گرانبها می‌طرف هستند. در بخش خرده‌فروشی، ۴۹۵ پاسخ‌دهنده در نظرسنجی آنلاین شرکت کردند. در مجموع ۲۵۵ رای دهنده یا ۵۲ درصد خواستار افزایش قیمت طلا شدند. ۱۵۲ نفر دیگر یا ۳۱ درصد پیش‌بینی کردند طلا سقوط خواهد کرد. بر اساس گزارش کیتکو نیز، داده است که می‌تواند به جلب توجه کمک کند.